

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară
5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sînu
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

„Asociația” la Ilia.

Adunarea despărțământului VIII. (Deva).

Ilia-Murășană, 31 Iulie n. 1899.

Venit de pe valea Someșului pe frumoasa vale a Murășului, am avut ocaziunea și fericirea a asista la o frumoasă sărbătoare românească. Aceasta a fost adunarea despărțământului al VIII-lea a »Asociațiunii«, ținută în 30 Iulie n. în Ilia-Murășană. Aici am putut vedea, cum »Asociațiunea« a fost în stare a aduna Românii din depărtări mari pentru a se încălzi la focul cultural al ei.

După terminarea serviciului divin, la care a asistat și comitetul cercual, precum și o mulțime de oaspeți, s'a deschis adunarea generală de dl director al despărțământului *Francisc Hosszu-Longin* cu următoarea vorbire:

Onorată Adunare generală!

Stimați domni și iubiți frați!

»Oșteni ai unei mândre armate, ce are menirea să cucerească numai cu arma culturii, am venit să desfășurăm stindardul nostru și pe aceste plaiuri frumoase, locuite tot de frați de-ai noștri.

»Ce dulce, ce însuflețitor este momentul, când fiii și fiicele aceluiași neam, încălziți de aceeași ardoare, cuprinși de aceleași gânduri, se întrunesc cu dor și dragoste, ca să dea mărturie de setea ce o au, pentru înaintarea în cultura lor proprie.

»Unde poate fi o sărbătoare mai înălțătoare, de cât când frați cu frați se întrec în a se înrola sub mândrul steag al culturii lor naționale!?

»Un popor deștept și viguros dela natură, așezat de mii de ani într-o țară atât de frumoasă, precum este mândra noastră țară, are drept să însătoșeze de cultură.

»Drept aceea, fire-ar ori-cât de muncit și de ar da de cele mai mari pedeci, fiecare Român are dreptul și datorita, să alerge cu însuflețire acolo, unde s'a ridicat stindardul înaintării, stindardul luminării.

»Armata noastră nu este nici înfricoșătoare, nici nimicitoare de vieți și averi, ci ea țin-tește: a desarma cu lumină, a rivalisa cu pro-

ducte spirituale și a cuceri cu conștiința pur-terii sale intelectuale!

»Oștirea noastră nu rivnește la comoara nimănu și știe să prețuiască agoniseala ori-cărui neam.

»Oștirea noastră cinstește pe toți cari luptă pe asemenea teren cu ea și se bucură de ori-ce progres ce se face pe vastul câmp al culturii.

»Oștirea noastră nu invidiază, nu dușmănește oștirile străine, dar' adoară și apără cu bărbăție comorile, ce le avem și ce le vom mai aduna în viitor.

»Sunt 30 de ani, și mai bine de când oștirea noastră, pe al cărei steag e scris cu litere de aur: »Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român«, an de an străbate cu mândrie în mijlocul poporului Român.

»Câtă lumină a revărsat, câtă bunătate a adus și ce cuceriri, ce progrese a făcut, o știe lumea și țara, o știe și o simte fiecare Român.

»Acest steag l'am adus aici în mijlocul vostru, iubiți frați și iubite surori, acest steag îl ridicăm azi și sub acest steag vă rugăm să vă înrolați cu toții, apoi veniți să chibzuim, cum să-l putem ridica tot mai sus, cum să-l asigurăm urmașilor noștri mai cu temei și cum să ne înșirăm la munca ce ne așteaptă, mai cu vrednicie!

»Adunarea generală prezintă o declar de deschisă!»

Acest cuvânt de deschidere a fost primit cu vii aclamațiuni.

După aceea s'a ridicat dl protopop local *Avram S. Păcurariu* și cu cuvinte călduroase a răspuns dlui președinte, bineventând și salutând comitetul și adunarea generală și vorbind despre scopul măreț ce-l urmărește »Asociațiunea«.

După terminarea vorbirii s'a cetit lista membrilor, de pe teritoriul despărțământului.

Apoi la propunerea dlui *Dr. Alex. L. Hosszu* s'aleg pentru verificarea procesului verbal domni *Avram Păcurariu*, protopop, și *Nicolae Muntean*, preot gr.-cat. în Dobra.

Urmează cetirea raportului secretariului dela ultima adunare generală din Certej, în care dl raportor relevă activitatea despărțământului și între altele spune, că »Asocia-

țiunea« este invitată la Deva pe 27—28 August și că comitetul cercual încă a dat mână de ajutor comitetului arangiator.

După aceea se cetește raportul cassarului și s'aleg comisiunile pentru înscrierea membrilor noi și pentru controlarea raporturilor.

În comisiunea pentru înscrierea membrilor noi sunt aleși: dnii *Iosif Morar*, protopop în Dobra și dl *Ladislau Oltean*.

În comisiunea pentru controlarea raporturilor prezentate s'aleg: dnii *Serafin Olariu*, preot în Branișca și *F. Budiu*, comerciant în Zam; ear' dl preș. suspendează ședința pe 10 minute.

După redeschiderea ședinței comisiunile își dau raporturile lor, din cari reese că toate sunt aflate în ordine și că s'au înscris mai mulți membri, ba chiar și dintre țărani s'au înscris membrii ajutători.

La rugarea dlui *S. Olariu*, dl președinte dă o deslușire despre depositul de 214 fl. 44 cr. al despărțământului, făcându-i totodată și istoricul.

Pe urmă aduce la cunoștință adunării, că adunarea gen. a »Asociațiunii« se va ținea ăstan la Deva și își exprimă dorința și totodată roagă pe dnii protopopi și preoți, ca să stăruie în comunele lor, ca la adunarea gen. din Deva să se prezinte cât de mulți țărani, fiind proiectată și o sărbătoare populară; ear' ca delegați pentru adunarea gen. se aleg dnii *A. Păcurariu* și *F. Budiu*.

Fiind ordinea de zi exhaustivă, dl președinte prin o vorbire călduroasă mulțamește celor prezenți pentru interesul ce-l arată față de »Asociațiune« și încheie adunarea generală.

La banchetul, ce a urmat, a fost peste 60 de tacămuri; toaste însă s'au ținut numai 3 și anume: dl *F. Hosszu-Longin*, directorul despărț. a toastat pentru înflorirea »Asociațiunii« și pentru comitetul central; dl protopop local pentru dl *F. Hosszu-Longin*, ca director al despărț. și pentru prea stimata sa soție, care ca presidentă a »Reuniunii fem. rom. din com. Hunedoarei« încă muncește cu abnegațiune pentru înaintarea culturală a neamului nostru, ear' în urmă dl *N. Muntean*

o toastat pentru Ilienii, cari s'au purtat atât de brav cu această ocaziune.

După banchet am avut fericirea de a admira petrecerea țărânimii în curtea hotelului.

Sara a fost concert, la care a debutat și un cor compus din tinerimea studioasă din jur, între cari mulți teologi din Sibiu și studenți din Brașov și Deva. Concertul s'a deschis cu »Cântecul de jertfă« de Beethoven, executat de cor. După aceea a urmat un solo de violină a dlui *I. Cl. Iuga*, stud. abs. din Brașov, fiind acompaniat la pian de dl *G. Șorban*, conservatorist din Viena.

Mult a plăcut publicului și cântecul »Cucuruz cu frunza n sus« de *G. Șorban*, care la dorința publicului a fost repetat.

Culmea concertului a fost frumoasa »fantasie pe motive românești«, executată și compusă totodată de dl *G. Șorban*. Executarea artistică și frumoasă a acestui punct din partea tinărului artist Șorban a fost răspătită cu furtunoase aplauze din partea publicului și cu un frumos buchet de flori: ear' dl Șorban a trebuit să mai cânte 2 piese la dorința generală. Cuartetul executat după aceasta, o compoziție a dlui Șorban, încă a plăcut foarte mult publicului.

Declamațiunea serioasă a dlui *P. Vasilon* și *N. Neamț*, încă a succes, dar' declamațiunea comică a dlui *E. Sârb* a lăsat mult de dorit.

Prin cuartetul »Sună buciul d'alarmă« s'a încheiat concertul. Dl dirigent al corului, teologul *Șniaga*, s'a arătat, ca un dibaci conducător de cor.

După concert a urmat dans, la care a fost o animație foarte mare. Cuadrilul a fost dansat de peste 40 de părechi și poate ar fi fost jucat și de mai multe, dar' sala a fost foarte mică și neacomodată pentru un public mare.

Între dame am observat pe doamnele: *Elena Pop Hosszu-L.* din Deva; *Păcurariu*, *Șerban*, *Orbonaș* și *Fărcaș* din Ilia; *Leșnican* din Dobra; *Dragomir* din Gurasada și altele. Ear' dintre dragălașele d-șoare: *D-șoara Flora Șorban* din Gherla; d-șoarele: *Victoria*

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”

Discursul președintelui Iosif Vulcan

la deschiderea adunării generale din Seliște a Societății pentru fond de teatru român la 18/30 Iulie 1899.

Onorabilă adunare generală!

Gândul care trebuie să ne stăpânească totdeauna, în viața familiară și obștească, în cercuri mai restrînse și n' întruniri de-ale frunțășilor, este dorul de-a ne ridica națiunea.

Câte doruri are sufletul omeneșc, nici unul nu este atât de frumos și atât de stînt ca și acesta; căci nu poate fi mai măreț, decât a-ți servi mama, a-ți face datorita de fiu credincios al ei: iubindu-o cu evlavie, ocrotindu-o de toate relele și făcându-i un traiu priincios, de care să vă puteți bucura împreună.

Dragostea mamei pentru copilul ei este cea mai puternică și cea mai trainică din toate simțirile câte a sădit firea în inima omenească. Incepe de odată cu nașterea noastră și nu ne părăsește decât la cea din urmă suflare a ei. Celelalte doruri, toate sunt vremelnice și trecătoare. Se ivesc, ne înalță în lumi închipuite, apoi încetul cu încetul aripile slăbesc, sborul lăncezește și în cele din urmă se sting și pier par'că nici n'ar fi fost.

Dorul mării te încălzește numai până ce ai atins culmea, apoi strălucirea ei îți pare orbitoare și sgomotul obositor; dorul bogăției, dacă l' vezi împlinit, nu te mai îndestulește, îți deșteaptă ear alte dorințe și ești vecinic nemulțumit; dorul frumseții, care ademeneste atâtea inimi tinere, cu trecerea anilor se duce și el; dorul dragostei atât de dorogor la început, cu timpul scade, se potolește și de multe ori recește cu totul: numai dorul mamei nu trece, nu încetează nici odată; numai acela ne luminează necontent, veghiând cu atâtea bucurie la leagănul nostru, cu câtă însuflețire ne încunună fruntea în luptele vieții, cu câtă duioșie ne leagă ranele, cu câtă compătimitime ne mângăie în dureri și cu câtă sfințenie ne ține pururea arzândă candela amintirii jelițoare și nemângăiate.

A nu-ți iubi mama, este cel mai mare păcat; a o părăsi și chiar a te lăpăda de ea, tocmai în vremuri de primejdie, este cea mai murdară ticăloșie; a-ți ridica pumnul asupra ei, este a te doborî mai jos de fiarele sêlbatice.

Mama noastră a tuturor e națiunea: o vrednică mamă, care a îndurat mii de suferințe; iubitoare și bună, care și-a pus în cumpănă pentru noi toate podoabele; de neam mare, căci e odrasla gîntei latine, din care și-a adus comori de însușiri, neprețuite, ce alții n'au. A fi vlăstarii ei, e mândria noastră. A o iubi și a jertfi pentru ea tot, chiar și viața, e datorita noastră de oameni cinstiți.

Eată cuvântul pentru care Românul își iubește neamul, cuvântul pentru care e dator

să-l iubească și pentru care desprețuește orice momeli și nu-i pasă de câte pedeci i-s'ar pune în calea acestei iubiri.

Dragostea de neam a fost din moși-strămoși chiagiu vieții noastre naționale. Ea ne-a scăpat din urgiile veacurilor trecute; ea ne e și acuma steaua conducătoare pe calea vieții; tot ea are să rămăie în veci farmecul, care ne domnește inima și ne robește sufletul.

Poți să fii cât de sărbătorit: departe de neamul tău, de vatra ta, deodată te trezești că ți-s'a urit de toate; tămăierea nu-ți mai face plăcere, pompa nu te mai farmecă și afli că impresorat de comorile tale, ești sêrac, căci inima ți goală; că în mijlocul veselilor sgomotoase, sufletul tău tace nepăsător, că între cei-ce te omoară cu dragostea lor, te simți atât de străin, atât de trist. În momentele acelea te apucă uritul, care te usucă ziua-noaptea și-ți deșteaptă un dor ce-ți mistue toată ființa: dorul de neamul tău, de vatra ta, care te-a născut și unde ai fost atât de fericit. Și dorul te mână să te scapi de tot ce ai agonisit, să lași pompă și măriri în plata Domnului: să te rentorci acasă, de unde ai plecat în lume, sêrac cum ai venit, dar' cu credința să găsești acolo o comoară mult mai prețioasă, mulțumirea, care se înarească amurgul zilelor și se-ți redea fericirea pe care ai perdut-o. Căci nu este în lume fericire decât numai în sinul neamului tău și nu-i pe pământ neam atât de vrednic ca neamul din care te tragi; limbă dulce și armonioasă, ca limba mamei tale;

oraș atât de frumos ca sătuțul în care ai văzut lumina zilei și unde ai copilărit; loc sfânt, ca și caminul părintesc căruia te închini smerit.

Această simțire are o putere supra-omenească, o putere care ne copleșește sufletul și ne subjugă mințea, o putere care dă sbor nădejdei și curajiu voinței noastre, o putere căreia ne supunem cu fală. Puterea aceasta se numește *conștiința națională*.

Conștiința națională ne spune ce suntem și ce trebuie să fim; ea ne deșteaptă mândria de neamul din care ne tragem și ne arată ce avem să facem ca fii vrednici ai neamului; ea ne învață să ne iubim graiul, obiceiurile, portul și tot ce-i al nostru: să nu le dăm pe câte comori sunt în lume; ea ne dă curajiu, ba chiar ne poruncește, să ne înfășoșăm totdeauna și pretutindeni ceea-ce suntem, ceea-ce vrem să rămănem.

Istoria veacurilor ne e mărturie, că poporul cu conștiință națională n'are să se teamă de nimic. Poți să-l izbești cât de crud, tot n'ai să-l strivești; poți să-i pui câte stavile, tot n'ai să împedeci înaintarea lui; poți să-l nedreptățești cât de volnic, tot n'ai să poți opri avântul lui: căci conștiința națională e scutul care-l apără și țaria care-l scoate biruitor din toate primejdiile.

Volnicia poate să-i răpească tot, să-l facă rob, să-i stingă chiar viața; dar' nu-i putere în lume, care să-i cuprindă inima și sufletul, care să-i nădușe simțirea și să-i sugrume conștiința națională.

și Senefta Popovici, Cornelia Neamț din Leșnic; Agafia Ardelean din Deva; Valeria Sinca din Batiz, Constanța Papp, Silvia Muntean și M. Szvoboda din Ilia; Constanța Dănilă din Hunedoara; Aurelia Comloș din Dobra; Aurelia Luch din Cărmăzănești și altele pe cari nu mi-le-am putut însemna.

Nu mă pot depărta de pe aceste locuri, fără a-mi exprima gratulările mele bravilor Români de pe Murăș, cari conștii de originea lor măreață au știut arăta străinilor de ce e capabilă „Virtus Romana”.

Bravo traților Murășeni! Înainte! Sic itur ad astral
Un Someșan.

Instalarea Episcopului Iosif Goldiș.

Duminecă înainte de ameză a plecat dela Oradea-mere P. S. S. Părintele Iosif Goldiș, însoțit de o suită numeroasă și aleasă.

În tot drumul spre Arad, pe la gări a fost întâmpinat de fruntașii comunelor, în frunte cu preoții lor, cari îl bineventau și cărora P. S. S. le mulțumia adânc mișcat de ovațiunile ce i-se făceau.

La gara din Arad i-s'au făcut cele mai mărețe ovațiuni. Tot ce diecesa a avut mai distins, s'a grăbit a-l întâmpina pe noul Episcop, la noua sa reședință.

Cuvântul de bineventare l'a ținut dl Dr. N. Oncu. Extragem din el următoarele:

„Aduceți-Vă neconcent aminte, că ați eșit din popor, din coliba țeranului nostru român, aduceți-Vă aminte, că astăzi, încunjurat de atâta mulțime și atâta însuflețire a clerului și poporului, din această colibă întrați acuma în palatul episcopal, aduceți-vă aminte de dorul, de dragostea și de jertfele ce le-a adus și le aduce acest popor, pentru ființa sa, pentru cultura sa și pentru biserica sa străbună, aduceți-Vă aminte de căldura și de entuziasmul și de focul sacru și nestins, ce arde în sufletul acelui popor pentru coliba sa, pentru moșia sa, pentru patria, țeara sa, pentru credința și limba sa, aduceți-Vă aminte că biserica noastră națională și poporul nostru românesc una este, și în îndeplinirea acestei sfinte misiuni, și în fața acestei icoane de viață, de credință și de speranță a poporului nostru, Vă rugăm, și rugăm pe D-zeul Atotputernic să Vă lumineze mintea cu lumina adevărului, să Vă povățuească pașii pe cărările cele drepte, să Vă dăruiască lungime de zile și bogăție de puteri ca drept îndreptând cuvântul adevărului, din plin să jertfiți tot gândul, și tot sufletul, și toată clipita vieții pentru mărirea acestei biserici, și pentru binele, bunăstarea, și progresele acestui popor, care V'a ales și Vă aclama de Păstor al seu...”

P. S. S. a răspuns apoi mulțumind lui D-zeu, că i-a dat să ajungă o zi atât de mare și mulțumind și poporului, care prin glasul dlui Oncu îi manifestă o dragoste atât de mare, a zis: »Din popor eșit, pentru popor voui trăi și tare în credință, ajutat de atâția fruntași, fii nobili ai bisericii, am nădejdea că voui putea corespunde înaltei chemări la care m'ați ridicat și primind cu adâncă

mulțumire omagiile de azi, vă cer tot sprigină pentru lupta sfântă ce în viitor, potrivit sinodalității bisericii noastre naționale, împreună vom fi chemați să ducem pentru a bisericii înălțare și a neamului bine».

Protonotarul Institoris îl salută în numele orașului.

P. S. S. episcopul mulțumește și accentuează că vine în mijlocul acelor cetățeni, cu care în pace și armonie a trăit cea mai mare parte a vieții sale.

După aceea au plecat apoi cu toții spre oraș.

În frunte mergea trăsură dlor R. Ciorogar și S. Raicu, conducătorii banderului. Au urmat apoi peste 714 călăreți, în costume pitorești de călușeri, cu brâu și eșarpă tricolor. Pe steagul albastru ce purtau, era înscrisia: »Trăescă Episcopul Goldiș!»

După călăreți a urmat trăsura cu comitetul de primire, ear' după acestia garda de onoare a P. S. Sale, și însași trăsura în care era Episcopul, trăsura trasă de patru cai suri și bogat împodobită. După acestia ca la 12.000 țerani din toate comunele din jur.

Ajunși în alea vechei promenade, elevii școlilor confesionale au făcut spalir, aruncând buchete de flori înaintea Episcopului. Casele de pe stradele pe unde trecea, erau toate împodobite și ferestrele lor pline de lume.

Ajunși în piața Tököli, o altă mare de oameni se presenta ochilor. Erau ca la 4000 de Aradani.

În ușa bisericii Episcopul a fost primit de protopopul Moise Bocșan, asistat de preoții T. Vațian și Bodea.

După vorbirea rostită de dl Bocșan răspunde P. S. S. și apoi se duce laristol, făcându-și rugăciunea, plecând apoi spre reședință, unde a fost bineventat de dl archimandrit Augustin Hamza.

Seara a fost retrageră cu torțe.

Luni a sosit la Arad și P. S. S. Episcopul Nicolae Popea, însoțit de archimandritul Musta și protopopul Orșovei, dl M. Popovici.

Mărți apoi s'a făcut adevărata instalare, cu pompă mare.

După ameză la 2 ore s'a dat un banchet, ear' seara a avut loc concertul.

Adunarea dela Seliște.

Evenimentele petrecute în zilele de 30 și 31 Iulie n. a. c. la Seliște, au făcut ca aceste zile să fie zile de sărbătoare, zile de însuflețire națională, nu numai pentru cei-ce au grăbit a lua parte la adunarea generală a fondului de teatru național român, ținută anul acesta la Seliște, dar' pentru toți Românii de pretutindena.

Mai însemnate și memorabile vor rămânea ele pentru înșiși locuitorii comunei, cari nicidecum nu și-au manifestat într'un chip mai demn simțul național și dragostea frățească de care sunt conduși față de tot ce e românesc și spre binele neamului lor.

Și sunt mândri bravii Selișteni de succese l'au avut, și mândri trebuie să fim și noi cu toții de el, deoarece-aceia nu este numai al lor, ci al nostru al tuturor.

cu care pornesc în marea mișcare a renașterii lor culturale. Acesta e și steagul nostru.

Să facem dar' acestui steag un loc de cinste în cercul familiei noastre; să-l atîrnăm de amvonul bisericii; să-l așezăm pe catedra școlii; să-l înălțăm în fruntea teatrului; fălăitului lui să însuflețească pe poezii nostri și pe toți cei-ce țin în mână condeiul, penelul și dalta; să-l ducem în toate petrecerile noastre; să-l purtăm tot în sufletul nostru ori unde am merge și ori-ce am face; să-l arborăm pe piscul munților, să-l vază toți din toate părțile și să se adune sub el; pentru el să trăim și să murim; și murind, să lăsăm cu limbă de moarte urmașilor nostri: să-i rămăie vecinic credincioși.

Măreață priveliște aceasta vîzînd pe toți la lucru pentru cultura națională.

Înfățișarea satelor de-odată se schimbă. Casa cea mai frumoasă e școala, o droaie de copii întră vesel, întâmpinați de învățători harnici. Flăcăii cetesc gazete și bîtrânii ascultă. Bărbații se duc în biblioteca ambulanta și ceară cărți de cetit, scrise anume pentru popor. Fetele și nevestele lucrează pentru expoziție, sub conducerea unei coconite eșită din internat. Ear' colo este o întrunire culturală; un tinăr dela universitate, care-și face vacanțele 'n sat, ține poporului prelegere din cele ce-a învățat la școli.

La oraș fruntașii, ca niște frați de cruce, dau umăr la umăr și propășirea face minuni. Vorba ce-i conduce este: »Totul pentru cultura națională». În fiecare casă cel puțin câte un ziar românesc. În deosebi damele spriginesc călduros literatura națională. Ear' casele toate au câte o bibliotecă în care găsești toate scrierile bune românești.

Eram dinainte convingși, că comitetul »Societății pentru fond de teatru național» va duce cu sine cele mai plăcute suveniri din Seliște. Și nu ne-am înșelat în convingerea noastră. Deoarece-primirea ce i-s'a făcut, și succesul material și moral ce l'a avut, a întrecut toate așteptările noastre.

Cu un cuvânt, toate cele petrecute în zilele sus numite la Seliște numai de laudă și cinste le poate servi locuitorilor ei, și de îndemn altor orașe, cărora li-se va da privilegiu a primi în mijlocul lor această societate.

Eată, pe scurt, cum au decurs acele sărbări:

Sâmbătă seara la 7 ore a sosit comitetul, în frunte cu președintele societății, dl Iosif Vulcan. Primirea la gară a fost una dintre cele mai grandioase.

Primarul comunei, dl Iordache Roșca, l'a întâmpinat cu o scurtă dar' călduroasă vorbire, căreia i-a mulțumit președintele foarte emoționat.

După aceea a avut loc seara de cunoștință, care a decurs foarte animată, luând parte lume foarte multă.

Duminecă înainte de ameză, la 11 ore, după serviciul divin obicinuit, s'a ținut în sala cea mare a școlii I. ședință.

Discursul de deschidere, căreia îi dăm loc la toia noastră, a fost ținut de dl președinte Iosif Vulcan, căruia i-a răspuns în numele Seliștenilor dl P. Drăghits, protopretor.

Pentru prima-dată a fost reprezentat cu această ocaziune și comitetul »Asociațiunii», prin dnii Zaharie Boiu și Dr. Diaconovich. Cel dintâiu salută adunarea și-i dorește prosperarea, răspunzându-i dl Vulcan.

Urmează apoi citirea raportului general despre activitatea comitetului și al cassarului, din care reiese, că averea societății a fost la 13 Iulie n. a. c. de 127.104 fl. 68 cr.

S'a ales apoi o comisiune pentru înscrierea de membri noi.

După aceasta s'a dat cetire depeșilor de salutare, căreia i-a urmat apoi cetirea unei disertații de dl Petra-Petrescu, din partea dlui George Stoica, despre juneța lui Eminescu.

Finindu-se disertația s'au împrăștiat apoi cu toții, ca din nou să se întrunească la banchet, care s'a dat în pavilionul elvețian. Au luat parte peste 200 persoane. Toastele încă n'au lipsit.

Ridicându-se masa, s'au dus cu toții ca să privească expoziția, ce au arangiat-o Seliștencele.

La 8 ore seara s'a dat concertul »Reuniunii române de cântări din Seliște», luând parte aproape la 400 persoane. Toți membrii Reuniunii au fost îmbrăcați în pitorescul costum seliștenesc, asemenea și coristele, ceea-ce a plăcut foarte mult publicului.

După concert a avut loc producțiunea teatrală. S'a predat piesa »Idil la țeară».

Atât concertul cât și teatrul au reușit foarte bine.

S'a început apoi adevărata petrecere: dansul, care a durat până în ziua albă.

Luni la orele 10 și jumătate s'a ținut a doua ședință.

La ordinea zilei rapoartele comisiunilor și darea absoluturului comitetului executiv.

La ușa bisericilor este o cutie, cu înscrisia: »Pentru cultura națională»; unde fiecare aruncă bucuros obolul său. În școli altă cutie, spre același scop, în care băieții și fetițele cu fericire își pun bănuții. În familii tot asemenea cutii te 'ntîmpină; și cine ar putea refusa pe cocoana, când te poartă să dăruiești ceva!?

Te duci la restauranturi ori la oteluri românești, pretutindeni găsești pe masă cutie. Burlacii, cari n'au nici casă nici masă, dar' se întrunesc totdeauna la același birt, și-au pus și ei în mijlocul mesei o astfel de cutie, ca să aibă între dinșii un altar, la care să se închine și care să le facă bucurie.

Și nu este nici o petrecere, unde șagalnice fete cu ochi seducători să nu te supună unui plăcut birt pentru cutie.

Și nu este nici o nunță, în care »jocul miresei» să nu se danseze pentru cutia culturale naționale.

Și nu este nici un botez fără aceasta cutie. Se și uple cu vîrf; părinții, nănașii, ba și frății, toți cinstesc cu plăcere...

Și astfel unii dându-și talentul, alții obolul sau brațul: tinerimea cu rîvnă călcînd în urma înaintașilor oboșiți, — norii vremii posomorite se risipesc și se ivește curcubeul unui viitor senin.

La zarea lui îmi pare că văd ridicându-se ca din povești și Teatrul Românesc...

Și cuprins de-o negrăită fericire, ca cel ce și-a văzut visul cu ochii, cad în genunchi tremurînd și nalț spre cer glasul meu slăbit: — Acum slobozește, Doamne, pe robul tău...

Salutându-vă cu stimă și dragoste frățească, deschid adunarea generală!

Dl I. Herția referiază, că diferitele taxe de membri și contribuțiile pe liste ce s'au făcut în zilele acelea, se urcă la suma de 1447 fl. 29 cr. și 121 lei.

Ca membri fondatori s'au înscris dnii: Dr. Z. Chirtop, adv., Dr. N. Vecerde, comuna politică Seliște, Gurariu și Galeș, și banca din Seliște; de membri ordinari pe vieață Dr. V. Bologa, I. M. Moldovan, Dr. I. Cristea, N. Hențiu, Iord. Roșca Căpitanu, P. I. Comșa, Vulcu, Oncescu.

Locul pentru ținerea viitoarei adunări generale s'a statorit Abrudul.

Pe la ora 1 d. a. președintele Iosif Vulcan închide ședința prin o emoționată vorbire, căruia îi răspunde dl Dr. Calefariu.

La 3 ore s'a început petrecerea populară dela Netedu, care, din cauza ploii ce a început a curge, a durat numai până la 6 ore, și astfel au fost siliți să o întrerupă, dar' ea a fost continuată în pavilionul elvețian până târziu noaptea, cu aceeași animație, cu care a fost început și șirul festivităților.

Convocare.

Prin aceasta se convoacă adunarea cercuală ordinară a despărțământului X. Brad al »Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român», pe Duminecă în 1/13 August a. c. în comuna Rișca.

La această adunare sunt poștii membrii și toți binevoitorii și spriginitorii acestei instituțiuni culturale.

OBIECTE:

1. Deschiderea adunării la 10¹/₂ ore a. m. în biserica gr.-or. din loc. 2. Raportul comitetului despre activitatea sa în anul 1899 și despre starea despărțământului. 3. Alegerea unei comisiuni pentru cenzurarea raportului. 4. Înscrierea de membri noi și încasarea taxelor dela membrii vechi și noi. 5. Cetirea disertațiunilor cari sunt a să înșina cu 2 zile mai înainte la directorul despărțământului. 6. Raportul comisiunii pentru cenzurarea raportului comitetului. 7. Alegerea alor 2 delegați pentru adunarea generală a asociațiunii din acest an, ce se va ținea în orașul Deva. 8. Alte afaceri cari cad în sfera de competență a adunării. 9. Dispozițiunii pentru verificarea protocolului. 10. Încheierea adunării.

Din ședința comitetului central ținută în Brad la 17/29 Iulie 1899.

Vasilie Damian,
președ.

Georgiu Părău,
not. subst.

Pasivitatea noastră.

Din cele întemplate Sâmbăta și Dumineca trecută la Hațeg, se poate vedea, cât de mult inteligința și poporul român din acele părți știu să aprețieze pasivitatea noastră.

Li-s'a dat privilegiu ca să dovedească aceasta, două evenimente ce s'au petrecut acolo în numitele zile.

Sâmbăta a fost alegerea de deputat dietal al cercului Hațeg, ales fiind Ponori Sándor, cu unanimitate de voturi. N'am avea nimic de zis contra acestei alegeri, dacă ea ar fi fost săvîrșită numai de Maghiari. Trebuie însă cu durere să constatăm, că au grăbit a-și da voturile și a duce și pe țeranii de prin comune, mai mulți preoți români, cari punându-se în fruntea poporului, sbierau din toată puterea plămănilor lor la »iljen»-uri, încât credeai că se sgudue întreg vîzduchul dimpreună cu toți munții ce-i încunjoară.

Și cum nu, când datu-li-s'a la toți câte 2 fl. și câte un papricaș patriotic.

Durere și amărăciune ne cuprinde sufletele, când ne cugetăm la cele petrecute cu acea ocaziune, de cătră preoții români din jurul Hațegului.

Oare aceasta v'ă este chemarea, stimaților? Astfel știți DV. apreția pasivitatea și conclusele aduse de conferențele noastre naționale?

Dar' — pardon! era să vă învinoșim fără nici un temei, deoarece-ce îndată a doua zi, Duminecă, cu ocaziunea adunării despărțământului VII. al »Asociațiunii» ținută la Hațeg, ați dovedit că o știți apreția, ne luând aproape nici unul parte la acea adunare.

De altcum nici nu e mirare, căci doar' nu puteți servi totodată și Ma-

ghiarilor și și Românilor. Mai bine ați ținut a servi celor dintâi, căci doar din sudoarea acelora trăiți, ear' nu a celor din urmă.

Va să zică la DV. pasivitatea e de-a 'ndoasele. O țineți aceasta față de lucrurile românești, folositoare neamului din care faceți parte, și o abandonați față de cele maghiare.

Oare nu vi-se roșește fața de rușinea ce o faceți și nu vă muștră conștiința de păcatul ce-l săvârșiți cu astfel de proceduri?

Și pentru-ca lumea să vă cunoască și să vă desprețuiască, ca pe niște oi rătăcite, lăsăm să vă urmeze și numele la toți câți ați luat parte la tâmbălău maghiar: Eată-le: Drăghici Alic (Riu-Bărbat), Bora (Petros), Ilca (Totești), Poganu (Pâclișa), Jiga (Livadia), Todoran (Jiu-Mățești-Paroșeni), Preda (Petrița), Voin (Bar), Mihăilescu (Riu-Alb), Mihăescu (Ciupea), I. Suci (Galați), Dionisiu Ungur (Rea), Munteanu (Feder), Benjamin Suci (Sierel), Pavel Pop (Paroș), Lăscuț Nandra (Băiești) toți preoți, ear' dintre învățătorii următorii: Moș (Riu-Alb), Pasca (Zeicani) și I. Popescu (Totești).

Acestora nu numai că nu li-a fost rușine de lucrul ce l-au făcut, dar' admoniați fiind din partea unui inteligent, adevărat Român, au răspuns că dinșii chiar și dacă vor fi dați publicității, nu mult le pasă.

Nu mult ne ocupăm deci de ei, ci îi lăsăm să-și judece publicul și ceialalți frați preoți ai lor, dar' îi asigurăm, că va veni vremea, când își vor lua răsplată cuvenită dela înșiși acei poporenii ai lor, pe cari i-au dus să-și facă de rușine.

Al doilea fluer al lui Iancu.

În sfârșit s'a dat și de urma fluerului al doilea al lui Iancu. El se află la dl Samuil Borbely, de prezent dirigent al preparandiei de stat din Cristurul-săcuiesc.

Dl Gravid Trifu, profesor în pensiune, a primit dela dl Borbely următoarele șire despre istoria fluerului al doilea:

Am un fluer, o pipă de lemn primitiv tăiată și un șir de scrisoare dela Iancu. Acestea le-am primit eu din mâna lui Iancu. Ca student tiner petrecusem adecă anii școlari 1864/5 și 1865/6, ca instructor lângă copiii inspectorului de steamp (sdrobitor de petriștute de aur) Iosif Veress în Gura-Roșiei. Ajungând pe acolo am dorit să ved și să cunosc pe Iancu, și în Decembrie 1864, cu ocaziunea tîrgului de țeară din Abrud, l'am să cunoscut. Umbra prin tîrg. Eram mai mulți, l'am chemat în casină, l'am poștit cu noi la masă și l'am înduplecat să se lase a fi fotografiat. În vecini era un fotograf ambulant și acela tăcu cu de grabă fotografia. Așa știu că aceasta este cea dintâi fotografie a lui Iancu: e fotografiat șezînd, cu bunda întoarsă pe dos, pâlăria îndoită și cu pipa cu țave lungă în mână. Tot acest fotograf a fotografiat în primăvara următoare a doua oară pe Iancu. Această poșă îl arată stînd, cu fluer la gură, și este mai bună decît cea de mai înainte. Aceasta am vîzînd-o reproducă și în Nr. 30 din anul 1880 al lui Vasárnapi-Ujság.

Spune apoi, că avînd cunoștință cu Iancu, care mergea adeseori pe la Gura-Roșii, îl înțelni odată la o ospătărie, unde retrăgîndu-se amîndoi într-o odaie laterală, Iancu și i povesti multe lucruri interesante despre revoluție și despre sine. Aci, în decursul vorbirii, Iancu cita și un proverb latin, pe care, la rugarea dlui Borbely, îl scrisse pe o hârtie, și acesta este șirul de scrisoare, pe care îl are până azi dl Borbely dela Iancu.

Tot în acest local dl Borbely ceru dela Iancu fluerul »drept suvenire«, ear' Iancu »il dădu bucuros« zicînd: »las că-mi procur eu altul«. În fine dl Borbely își încheie scrisoarea astfel:

De poți să iei foloase acestor comunicate, folosește-le după plac. Despre una te asigur, că ce-ți scriu este adevăr, garantez cu cuvîntul meu de onoare despre toate aci scrise.

Dacă știam atunci, că obiectele acestea vor avea valoare cândva, nu numai pentru mine, ci vor fi relicvii prețioase pentru Români, autoriticam identitatea lor prin Iancu însuși. Dar' nici nu mi-a trecut prin minte așa ceva, altcum îl rugam să-mi subscrie bărbem proverbul latinesc.

La acestea, dl Trifu adauge din partea d-sale următoarele:

Atăta îmi scrie fostul coleg în cestiunea asta. L'am întrebat ulterior, dacă n'ar fi aplecat a da aceste obiecte celor ce le adună, d. e. dlui Iosif Sterca Șulufiu. Primind răspuns favorabil, nu voiui întârzia a face cunoscut dlui Iosif Sterca Șulufiu.

Conferența interparlamentară și Români.

Sub titlul de mai sus, »Bud. Hirlap« dela 27 Iulie n. a. c. scrie următoarele:

Membrii parlamentului român vor aduce în discuție și chestia națională. Scopul lor este, ca să astupe ruptura, ce li-au cauzat-o la conferența din Brüssel Apponyi și Jókai. În fruntea acțiunii deputaților români, stă și acum, ca și înainte, președintele de odinioară al Ligei, dl V. A. Urechia, care de luni de zile stă în relațiuni cu acei membrii francezi și italieni ai conferenței, cari totdeauna au fost gata să spriginească chestia română. Marchisul Pandolfi și toștul ministru francez de justiție Trarieux sunt decisi a face totul, ca chestia română cu această ocaziune să ajungă în discuție.

Pe lângă aceasta Români se nisuesc a căștiga pe partea lor și vre-o câțiva membri germani ai conferenței.

Această nouă acțiune, după-cum se vede, este pusă la cale de partidul liberal, și încă de drapelisti, partisanii dlui Aurelian. De fapt scopul lor e, ca această chestie din nou să o folosască de armă partidul liberal, fiindcă până-ce majoritatea acestui partid, condusă de dl Sturza, s'a compromis în chestia aceasta, până atunci lor li-a succes a-și apăra reputația într'nsa.

»Drapelul«, foaia oficială a acestei grupări parlamentare, într'unul din nr-ii sei din urmă, scrie următoarele: »Chestia fraților noștri subjugată va ajunge de sigur în discuție la conferența interparlamentară. Ecoul acela mare, pe care chestia română l'a produs în opinia publică europeană, este a se datora în cea mai mare parte acelei împregiurări, că au adus-o în discuție în conferența interparlamentară. Nu știm ce vor face cu această ocaziune Maghiarii și dintre dinșii cine și ce fel de influență vor avea în Cristiania, dar' suntem convinși că simțul acela de dreptate și umanitate, de care sunt conduși membrii conferenței, ne îndreptățește a privi cu încredere în această încercare, pe care o vor face membrii români.«

Se poate, ca acțiunea plănuită a Românilor să se înfunde și de astă-dată, deoarece în politică drumul dela plan până la fapt e foarte lung, dar' nu strică, ca grupul maghiar să fie treaz și de astă-dată, încheie »B. H.«

ȘTIRI POLITICE

Încă 20 de regimente.

Abia s'a încheiat conferența de pace, și roadele ei se și arată. Prin cercurile competente militare din Viena se ia deja de împlinit faptul, că armata austro-ungară se va înmulți încă cu 20 de regimente de infanterie.

Sărbarea Petőfi.

La 30 Iulie n. a. c. s'a ținut la Sighișoara, din incidentul aniversării de 50 ani dela moartea poetului maghiar Petőfi, un mare tâmbălău patriotic. Foile maghiare ocupându-se cu această sărbare, spun că au luat parte la ea, atarâ de Români, toate celelalte naționalități din patrie și și-au dat mână frățescă, bucurându-se de libertatea comună.

NOUTĂȚI

Necroloage. Primim următoarele anunțuri funebreale: Subscriși cu inima frîntă de durere anunță în numele tuturor consăngenilor, amicilor și cunoscuților, că mult iubitul lor părinte, socru, moș și strămoș *George Bogdan*, paroch gr-or. în Brad, asesor al scaunului protopresbiteral al Zarandului, epitrop al fondului gimnasial, membru al »Aștrei« și al mai multor corporațiuni etc. după un morb scurt, astăzi la 7 ore dimineața, împărțit fiind cu Sfintele Taine, în anul al 70-lea al etății și al 46-lea al preoției, și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului. Rămășițele pămîntesti ale neuitatului defunct, după împlinirea ritualelor bisericești, se vor depune spre eternă odihnă Vineri la 23 Iulie v. (4 August n.) a. c. în cripta familiară din loc. Fie-i țărîna ușoară și memoria neuitată! Brad, la 23 Iulie v. (2 August n.) 1899. Dr. Teofil Bogdan, medic ca fiu. Maria n. Rimbaș, ca fiică. Petru Rimbaș, diacon și comptabil ca ginere. Silviu Dămian, Letiția Dămian n. Rimbaș, Zoe Rimbaș, Veturia Rimbaș, Aureliu Rimbaș, George Rimbaș și Romul Rim-

baș, ca nepoți și nepoate. Simion Dămian, ca strănepot.

— Direcțiunea institutului de credit și economii »Lugojana« anunță cu durere, că membrul ei *Vasile Biro*, capelan ort. or. român în comuna Herendești, a răposat ieri în 20 Iulie st. v. în Domnul. În mormîntarea s'a făcut în 22 Iulie st. v. la 10 ore dimineața în comuna Herendești.

Vecinică fie pomenirea lui!

Femeile în contra urcării birului pe zăhar. În Graz s'a ținut zilele trecute un mare meeting, la care au participat peste 4000 femei. Meetingul a protestat în contra pactului cu Ungaria, pe urma căruia zăharul se va scumpi considerabil dela 1 August pentru Ungaria și dela 1 Septembrie pentru Austria. Darea după zăhar urcându-se la marea metrică cu 6 fl. mai mult ca până acum, e firesc, ca în comerț el să se vîndă mai scump cu 4—5 cr. la chlgr. Mai scump va fi și petroleul, deasemenea berea. Femeile din Graz au protestat energic în contra urcării prețului la zăhar și vorbirea ce a ținut-o deputatul Resel, le-a înflăcărat atât de mult, încât ele începură să injure guvernul austriac și Ungaria, din care cauză un comisar de poliție le-a împrăștiat adunarea. Ele însă nu s'au lăsat cu atât. Alăturându-li-se un număr mare de muncitori, au traversat stradele orașului între strigări continue de »abzug« la adresa guvernului. Muncitorii s'au încercat cu poliția și totul s'a sfîrșit foarte sgomotos.

Adunări de femei s'au ținut în număr considerabil și în Viena. Mai multe femei au luat cuvîntul, vestejînd în terminii cei mai aspri guvernul austriac. În o adunare ținută Joi seara în Viena s'a declarat boicotul de zăhar. Cu cuvintele furtunoase aplaudate: »Noi ne vom ferbe ciorbe, să importeze zăharul unde voesc!« s'a încheiat agitata adunare.

Oficieri români la noi. Sub acest titlu cetim în »Petrosény és vidéke«. Primim cu plăcere pe cei-ce ne cercetează din România, și-i învrednicim de atenția cuvenită oaspeților. În ospătările noastre și lăutarii îi delectează cu piese românești și noi vorbim cu dinșii în limba lor maternă ș. a. Nu pricepem însă aceea, că până-ce oficerilor dela noi, cari se duc în România, li-se ia la vamă sabia, până atunci oficerii români pot în voie bună să sdrăngănească săbiile prin stradele Petrosényilor. Nu ținem aceasta de un lucru fricos, dar' tot nu pricepem, că dacă oficerilor noștri acolo nu le e permis aceasta, pentru-ce li-e iertat acelora să se înfățișeze aici cu săbii?

Copilă moartă de foame. Mai zilele trecute niște muncitori din Bernau s'au dus în pădure, luându-și cu dinșii și copila de 7 ani ce o aveau. Prin pădure ea s'a depărtat, culgînd flori, tot mai mult de părinții săi. Aceasta vîzînd că copila nu se mai întoarce, au început a o căuta. Dar' n'au aflat-o. În ziua următoare s'au dus din nou să o caute, nici atunci însă n'au dat de urma ei. Peste mai multe zile, niște oameni au găsit-o moartă într'un tufiș. Se crede că a murit de foame.

O judecată înțeleaptă. Un ziar englez comunică un episod interesant despre Krüger, președintele Transvaalului. Nu de mult doi frați se prezentară înaintea lui plîngîndu-se, că nici într'un chip nu pot să ajungă la o înțelegere în privința împărțirii averii moștenite dela părinți, deoarece fiecare voia să ia pentru sine partea leului. În urmă însă s'au învoit amîndoi, ca să roage pe președintele să le facă dreptate, și cum va hotărî el, așa va fi. Bătrînul Krüger le-a ascultat plîngerea, apoi i-a pus să subscrie o declarațiune, prin care amîndoi se obligă a se supune necondiționat hotărîrii președintelui. Apoi zise unuia dintre frați, despre care observase că este mai lăcom: »Te las, ca tu să împarți întreagă averea în două părți, după înțeleapta ta judecată. Într'asta eu nu mă amestec. Te fac însă atent, că fratele tău va putea să aleagă dintre cele două părți, pe care va voi.« Lacomul frate, vîzînd cum stă treaba, s'a apucat și a împărțit averea în două părți cu totul egale, temîndu-se, ca nu cumva fratele său să ia partea cea mai mare.

Tinerimea din Alba-Iulia și jur arangiază Duminecă la 20 Aug. n. a. c., în sala din »Grădina Popilor«. Venitul curat e destinat pentru scop filantropic.

Un căne matematic. La »Nouveau Cirque« în Paris, timp de-o lună de zile înainte de închidere, lumea a fost foarte interesată de minunile ce face clownul Castel cu cănele său Sultan. Sultan e un animal extraordinar; se pare că la dînsul lucrează inteligența și nu o dresare mecanică. În ori-ce cas, Castel nu vrea să-și dea pe față secretul. La alți căni se știe că-i deprind a se plimba pe dinaintea cifrelor și se opri la una din ele, când profesorul pocnește din unghie. Și ca să ajungă la acest rezultat câte necazuri n'a

tras bietul căne ca să poarte titlul de »învîțat«! Iată însă cum operează Sultan: unul din privitori spune o cifră dela 0 la 10. Castel o repetă cănelui, și aceasta o spune tare hămăind de atâtea ori câte unități sunt în ea. Chiar dacă i-se leagă ochii și dacă e la mare depărtare de castel, Sultan tot vestește cifra cerută de cineva din public, ba chiar și cifra numai gîndită și face toate operațiile aritmetice cerute; spune și ceasul privind un ceasornic ori care, spune din ce an e moneda, etc. Castel zice: »Eu și Sultan unul suntem, trăim împreună. Nu-l părăsesc niciodată; suntem deci în comunitate de idei și-i împărtășesc toate ideile; mă înțelege ca și un om.«

Un foc groaznic s'a iscat în 25 Iulie n. în Marienburg, care a nimicit 50 de case, dimpreună cu celelalte edificii aparținătoare. Paguba se urcă la mai multe milioane mărci.

Încercare de sinucidere. Zilele trecute au sosit în Budapesta 2 indivizi din Bavaria, cari au tras la hotel »Două coroane«. Unul se chema Vogl Albert, negustor, ca de vre-o 35 ani, celalalt Hirschek Henrik, tot negustor, în etate de vre-o 39 ani. Și-au petrecut o noapte întregă prin oraș și apoi s'au întors la hotel. Portarul a voit să-i conducă în etagi, dar' Vogl n'a voit, ci a zis că doarește să se preumbe. Soțul seu l'a însoțit. S'au dus apoi prin mai multe strade, până au ajuns lângă Dunăre. Aci Vogl a spus soțului seu, că el nu demult a servit în armata germană ca sublocotenent. Cu o ocaziune însă a avut un schimb de vorbe cu locotenentul seu, care l'a provocat la duel, dar' el nu a primit ci a fugit în străini.

— Acum nu mă mai pot ascunde mai departe, trebuie să mă sinucid! A zis Vogl. La aceste cuvinte a și sărit în apă, și scoțîndu-și revolverul și-a tras și două pușcături în piept. Hirschek îndată a chemat un luntraș din apropiere, care a scos pe Vogl din apă. El însă s'a apêrat, dar' totuși a fost învins. Ajungînd la țermure a făcut ce-a făcut și ear' s'a slobozit din mâinile lor și a sărit din nou în apă. La sgomotul ce l'au făcut, s'au adunat mai mulți polițiști, cari au scos din nou pe Vogl din apă, și l'au dus în spital. Pe Hirschek l'au dus însă la poliție unde a fost întrebat despre cele întemplate. După aceea l'au slobozit, dar' a fost pus sub pază polițienească. Vogl încă nu și-a venit în fire, ca să dea oare-care deslușire despre fapta sa.

Din profețiile lui Falb. Dela 1 până la 7 August ploii întinse, aduse de furtuni și vor fi mai abundante cam cătră 6 August, terminul critic de a treia ordine. Temperatura scade sub terminul mediu. Din 8 până în 11 August ploile scad, temperatura se urcă.

Scandal în cimiter. Din Viena se scrie, că în cimiterul medling s'a întemplat zilele trecute un scandal mare. A fost înmormîntarea unei femei, care se zice că ar fi murit în urma tratării rele a bărbatului seu. Au luat parte la înmormîntare aproape 1000 de femei, cari primeau foarte mănoase la bărbatul femeii. — Omorîți pe tâlhar, au început a striga deodată. La aceasta mai multe femei s'au repezit asupra lui lovindu-l cu pumnii și trîntindu-l la pămînt. Polițiștii numai cu greu au putut scăpa pe bărbat din mâinile muierilor. Mai multe din ele au fost arestate.

A înebunit în prima seară după cununie. În comuna Nemeti o femeie abia își înmormîntase bărbatul, și a dat din nou după altul, căci li era urît traul așa singuratic. Un tînr cu numele Tauer Mihály a și primit propunerea femeii, ca să se căsătorească cu dînsa. Inzadar ziceau consătenii că să mai aștepte, până va mai trece încă puțină vreme, căci veduva cu dorul de-a se mărita din nou, nu asculta de nimeni. S'au cununat deci în pripă și tînrul ei bărbat s'a strămutat la locuința nevastei sale. Dar' în prima noapte femeia a și pătîit-o. I-s'a arêtat anume în vis, că bărbatul ei vine spre dînsa ca s'o sugrume. În spaima ce a cuprîns-o s'a trezit din somn și a strigat că nu e lase. Inzadar a zis soțul ei cel nou că nu e nimeni, ea totuși striga mereu, că o sugrumă și sărînd din pat a fugit afară, fără însă a-și mai reveni în fire.

AMICIȚIE — DISTRAȚIE

„Mare!“ — Ai crezut că Te-am uitat? Apoi vezi — Te-ai înșelat! Numai... pot să Te rog oare să nu-mi fi cea trădătoare?? Să nu-mi pomeniști de flori „și să nu mă faci mai înșori!“! Lasă-mă să mai aștept să mă faci și mai deștept. Mai întâi dacă voii vin la Voi... de mă primiți. De voui fi apoi pe plac atunci — știu eu ce să fac, acum e vremea să tac și cu tine să mă împac... Numai la așa minune pof-tim — dă-mi ocaziune!

POSTA REDACȚIEI.

Dlui B. în H. Din cauza îmbulzelii de material, am lăsat-o pentru nrul viitor.
Dlui I. M. în S. Urmează scrisoare.
M. Locu. Care vă e numele adevărat?

Cuvânt final.

Privitor la comentariul ce s'a făcut la »Intimpinarea« dlui Branga în nrul trecut, primim deodată două »Declarațiuni«, una din partea lui *Achim Sîmedru*, care după-ace s'a înfățișat la dl Branga, se lăpădă acum de cele zise cătră membrul arangiator *Ilie Turdășian*, și una din partea mai multor coriști, cari încă susțin, că d-sa nu i-a îndemnat să iee parte. Ar trebui să dăm deci crezământ acelor două declarațiuni, dar' totodată ar trebui să credem și o a treia declarațiune, a respectivului membru arangiator, care chemat fiind la redacție, a susținut hotărîți cele zise de mai nainte și dorește chiar a fi înfățișat cu *Achim Sîmedru*.

Stăm deci în față a trei »adevăruri«, care va fi însă cel adevărat, numai D-zeu o știe, căci fiecare susține pe ale sale.

Notăm numai, că atât declarația lui *Sîmedru*, cât și a coriștilor, a fost compusă de dl Branga, pe care ei apoi numai că au subscris-o.

Astfel stînd lucrul, declarăm această chestie de încheiată.

Dușmănie între un tigru și un șerpe boa.

Călătorul *A. Brunet*, aflîndu-se în insula *Java*, în gazdă la un înalt funcționar amic al său, acesta a voit să-i dea spectacolul rar al unei lupte între un tigru pe jumătate domesticit, pe care îl ținea legat cu un lanț în curte, și un șerpe boa lung de opt metri pe care-l avea închis într'o colivie.

Tigrul fu adus și băgat cu sila de mai mulți oameni, în colivia șerpelui.

Acesta, înfuriat, se ridică de-odată, ne lăsînd jos pe podeala coliviei, decât două sau trei inele.

Capul lui se balanța în aer; din gura lui, foarte tare căscată, eșia o limbă lungă, subțire, care se sucea în toate părțile, ca un alt șerpe.

Tigrul se puse pe labe în fața reptilei fără s'o peardă nici un moment din vedere și se tîrî încet îndărăt. În sfîrșit ajunse și se ghemui în colțul cel mai depărtat de șerpe părăd gata a se arunca asupra inelelor de jos ale lui.

Intr'un moment privitorii crezură că boa, care scotea o fluerătură ciudată și al cărui cap se afla chiar deasupra tigrului, avea să se lase deodată asupra lui.

Aceasta îi era de sigur intențiunea și tigrul i-o înțelese, căci își deschise deodată gura de o lărgime spăimîntătoare, în care ar fi putut să între lesne capul unui om, și așteptă astfel nemișcat, ca împetrit, atacul de care se simțea amenințat.

Adversarii stătura astfel nemișcați mai mult de 10 minute după care șerpele luă o nouă atitudine: inelele de jos se lărgiră ca pentru a se putea mai lesne desface.

Trebuia să-i fi schimbat modul de atac; se mulțumea să observe cu băgare de seamă pe dușmanul său, gata să se arunce asupra lui la cel mai mic semn de slăbiciune ce avea să-i observe.

Amîndoi monștrii păreau a voi să se magnetizeze unul pe altul. Se priveau fix fără să clipească.

În zadar se aruncară în colivie porumbei, găini și iepuri de casă: beligeranții nu voriră să bage în seamă această hrană de care în alte momente erau atât de lacomi. Și șerpele nu mîncase de multe zile, căci tocmai eșise din criza schimbării pelei.

— Cel dintău care va închide ochii o secundă poate fi considerat ca mort, zise stăpînul fiarelor cătră călător.

Două zile și două nopți trecură fără ca cei doi monștri să-și schimbe locul și atitudinea. Păreau sdrobiți de oboseală și prăpădiți de toame și de sete.

După acest timp se trecu o tablă de lemn în mijlocul coliviei între adversari și, deschizîndu-se ușa coliviei, tigrul sări afară unde rămase leșinat. Să vărsă asupra-i o cantitate de apă rece și abia își veni în fire.

FEL DE FEL

Un domn vede pe medicul seu venind de departe cătră dînsul.

Repede se întoarce înapoi, și apucă pe altă stradă.

Intrebat fiind de un prieten al seu, că pentru-ce se ascunde de el, a răspuns:

— Mi-e rușine să dau față cu dînsul, deoarece-ce de-atîta timp n'am mai fost bolnav.

Învățătoarea: Nomazii sunt niște oameni, cari nu au nici o patrie, adevă ei nu stau

nici-cînd mai mult timp la un loc.

— *Martha*, putea-mi-ai tu spune astfel de nomazi?

Martha: — Bucătăresele și servitoarele.

Bibliografie.

„*Almanachul tipografic*“, pe anul 1899, a apărut zilele trecute. Este o lucrare de artă și în același timp una dintre cele mai interesante. Edat de dl *George Filip*, tipograf. »*Almanachul*« e tipărit în institutul de arte grafice »*Minerva*« din București. Proprietarii dñii *Filip*, *Moroianu*, *Popovici* și *Tălășescu* și cuprinde, pe lângă o bogată materie specializată, informații despre toate societățile tipografice din lume, adresele tipografilor, turnătorilor de litere, zincografilor, xilografilor, gravurilor, depourilor de hîrtie, fabricanților de cartonage, legătorilor de cărți, librarilor, fotografilor și ziarelor din țeară, precum și câteva admirabile fotocromotipografii în colorii. „*Almanachul*“, fumos legat în pînză, costă numai 75 cr.

A apărut: „*Marșul studenților*“ din Brașov pentru pian, de *Iustin Cl. Juga*. Se poate procura dela librăria *Ciurcu* din Brașov ori dela autor (*I. Cl. Juga*, *Gherla*) cu prețul de 50 cr. plus 3 cr. porto postal. Studenții din Brașov îl pot căpăta cu prețul de jumătate dacă se adresează direct la autor.

Pentru redacție responsabil: *Petru P. Barițiu*.

Sz. 656—1899 kir. végrh.

(560) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDET MÉNY

Alólrótt kir. bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 és 120 §§-ai értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. jbiróságnak 1899 V. I. 165 sz. végzése folytán Dr. Muntean Aurel szászvárosi ügyvéd által képviselt Tóth és társa bécsi czég valamint a többi alap és felúlfoglaltok javára Hirsch Izidor és Debora kudzsiri lakosok ellen 87 frt 41 kr. tőke annak 1/IV 1899-től 6% kamatai, 31 frt 97 kr. jeddigi és 2 frt 90 kr. árverési költségek erejéig kielégítésként le és felúlfoglalt 1086 frt 30 kr. becsült hordók, borok, szilvorum, rőfös, gyufa, cukor és rövid árukból álló ingóságok bírói árverésen elfognak adatni.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járás-bíróságnak 1899. évi V. I. 165/2 sz. végzése folytán a helyszínen vagyis Kudzsiron adósok lakásán leendő eszközlésére határidőül 1899. évi augusztus hó 10-ik napjának délutáni 2 órája tüzetik ki a midőn is a fenntebb érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében csakis készpénk mellett és esetleg becsáron alul is elfognak adatni, a befolyandó vételár pedig bírői letétbe fog helyeztetni.

Kelt Szászvároson, 1899. évi július hó 22-én

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că am luat în arîndă noul

„Hotel Central“

pe care cu 1 August st. n. a. o. l'am și deschis.

Hotelul constă din 15 odăi, sală de prînzit, oafenea elegantă, dimpreună cu mai multe încăperi, cari sunt arangiate corîspunzător timpului modern.

După praxa de mai mulți ani și renumele bun ce mi-l'am căștigat până de present, pot să asigur pe on. public, că-l voiu servi prompt cu cele mai bune mîncări și beuturi.

Îl asigur totodată, că atât pentru odăi, cât și pentru mîncări și beuturi sunt satorite prețurile cele mai moderate.

Pentru ducerea și aducerea oaspeților dela gară, stau totdeauna la dispoziție omnibuse și trăsuri.

Cerînd spriginul on. public, semnez

cu toată stima

(559) 2—3

Ioan Melitska.

ROBES CONFECTION & MARCHANDE DE MODES!

Schuster Leontin

Deva, (Fôtér) casele dlui Moldovan.

Salon de modă pentru Toilette de Dame!

P. I.

Subscrisa aflînd, că la 27 și 28 August n. a. c., când cu ocaziunea tînerii adunării generale a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ se vor întruni la Deva dame din toate părțile țerii, am aflat de bine ca să-mi arangiez un salon de modă pentru pregătirea a ori-ce fel de Toilette de Dame.

Fiind unica comerciantă română, care posedă un astfel de salon în comitatul Hunedoarei, ba pot zice în toată Transilvania, și fiind rugată din mai multe părți, ba chiar și de unele persoane din comitetul arangiator ca să mă provîd de cu vreme pentru acel timp cu cele mai necesare pentru Toilette de Dame, m'am grăbit a merge

la Viena și Budapesta, de unde mi-am adus tot felul de stoffe de cele mai elegante și moderne:

BATIST, SATIN, DELIN, MOUSSELIN,
STOFFE DE LÂNĂ

în special tot felul de mătăsării de calitățile cele mai bune și colorile cele mai diferite.

Garnisilele pentru toilette sunt de o frumuseță rară și se află potrivite la fiecare culoare.

Înțelegînd dela publicul din Deva, că aici nu poate căpăta o toiletă elegantă, și astfel au fost siliți a-și comanda în orașe îndepărtate, cu spese enorme, dar' cu toate acestea totuși nu le-a convenit, am angajat din Budapesta cu mare greutate și multe spese un croitor (nu croitoreasă) pentru toilette de dame. Acest croitor a lucrat în cele mai mari și mai renumite etablissement

de confecțiune din întreagă Europa cu succes foarte bun mai mulți ani de-arîndul. Pentru pregătirea taliilor am angajat doi lucrători, ear' pentru decorarea toiletteilor o d-soară din Viena, care posedă un gust deosebit de bun.

Pot asigura așadar' onoratul public, că toate toilettele ce se comandă și se pregătesc de acum înainte în salonul meu, se pot măsura cu ori-ce toiletă făcută în Paris, Viena, Budapesta etc.

Luând în considerare spesele enorme cari le aduce cu sine »Asociațiunea«, m'am decis a lucra cu căștigul cel mai mic, pentru a da ocaziune și familiilor mai grele a se presenta în toilette noue, fine și elegante. Pentru a convinge on. public despre aceasta, și că acestea nu sunt numai vorbe de reclame, notez următoarele prețuri:

O toiletă pentru bal, elegant gătită, din stofă *A jour*, *Moll* sau *Batist*, garnisită cu dantelă: dela 10 fl. în sus.

O toiletă de Concert și Banchet, de *Voile*, sau stofă: dela 10 fl. în sus până la 50 fl. Ear' de mătăsă: dela 20 fl. până la 100 fl.

O toiletă de Bal, elegant gătită, cu diferite garniseli de mătăsă: dela 20 fl. în sus până la 100 fl. și mai sus.

O toiletă pentru excursiuni de *Piqué* sau de stofă: dela 10 fl. în sus.

Afară de toilette posed în depozitul meu tot felul de mătăsării, Stoffe, Voile, Cretonne, Pânzării, Chișoane, perdele, garnituri de pături și mese, plapome, corseturi, blouse, pălării, cravate, mînuși și alte sute de articole pentru Dame, Domni și Copii.

Ori-ce fel de toiletă se pregătește în timp de 24 ore. Façonul (simplu făcutul) pentru o toiletă dela 5 fl. în sus

În apartamentul de părării pentru dame se află permanent o modistă vieneză.

Coiffeur pentru Bal, Banchet sau Concert se gătesc după comandă în 30 de minute.

Prețuri foarte moderate!

Asigurînd on. public de serviciul cel mai solid, rămân cu deosebită stimă

Schuster Leontin f. Schuster Sándor.

